

Suomen älyverkkovisio

SESKOn kevätseminaari
Ylitarkastaja Tatu Pahkala
20.3.2019

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Taustaa älyverkkotyöryhmälle

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ilmastonmuutoksen torjunta

- Kasvihuonekaasupäästöjen rajoittaminen keskeistä

- Pariisin ilmastopöytäkirja voimaan 4.11.2016:

- Lämpötilan nousun rajoittaminen 1,5 °C:een
- IPCC 2018: toimet eivät riitä!

→ Lisätoimia tarvitaan!

- EU:n 2030 -tavoitteet

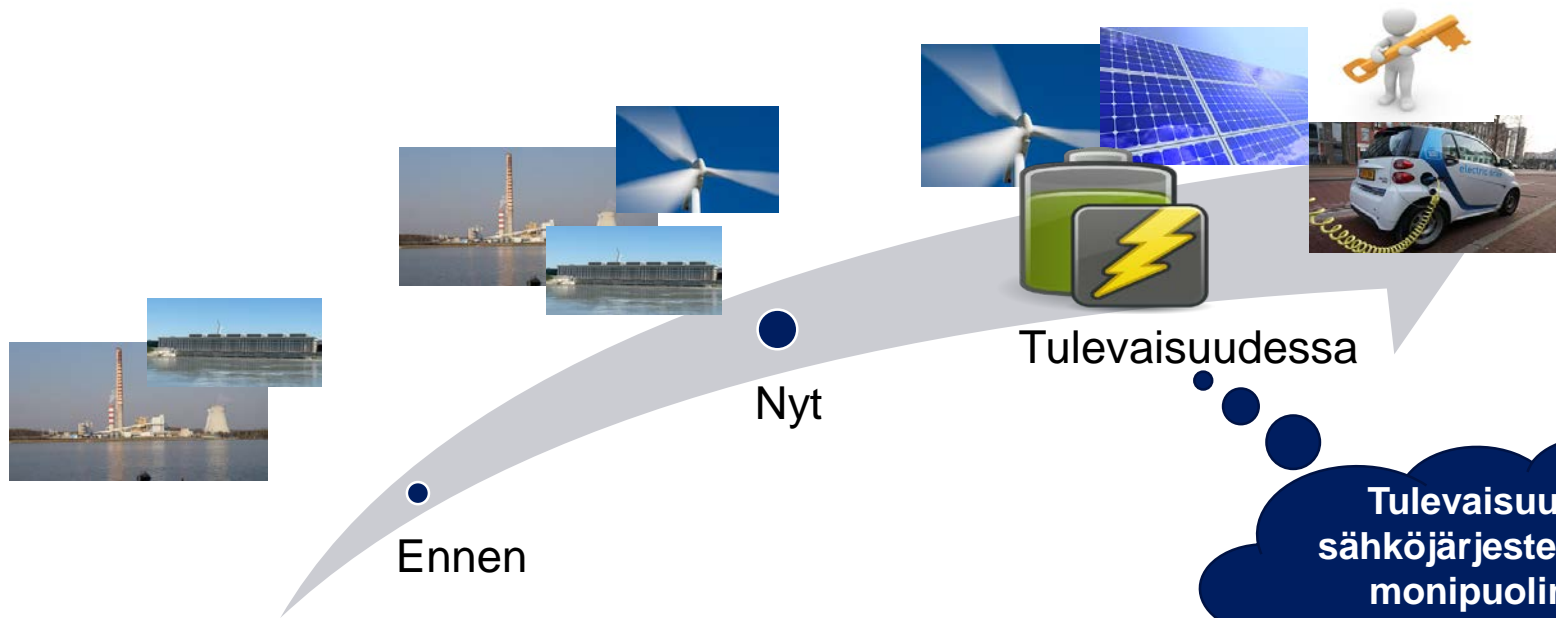
- Päästökauppasektori -42 %
- Ei-päästökauppasektori -30 %, Suomelle -39 %

- Hallituksen energiapoliittiset linjaukset

United Nations
Framework Convention on
Climate Change

Sähköjärjestelmä ja -markkinat ovat murroksessa

Älyverkkotyöryhmä

- **Vaihteleva uusiutuva lisääntyy, mistä joustavuutta?**
- **Tavoitteet:**
  - Esittää konkreettisia toimia asiakkaiden osallistumiseksi markkinoille
  - Edistää toimitusvarmuuden ylläpitoa
- **Loppuraportti julkaistu 24.10.2018**

Lisätietoja www.tem.fi/alyverkot

Kaksi vuotta

21 jäsentä

Kuultu 60 eri
asiantuntijaa

15
selvitystä

4 alatyö-
ryhmää

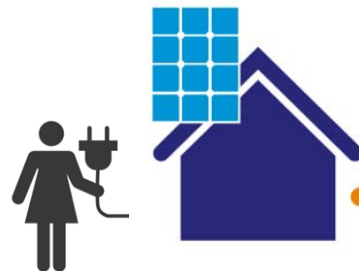
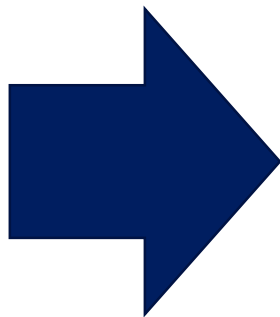
27
kokousta

13
ehdotusta

Mahdollistetaan uudet joustavat ratkaisut

➔ Sähkömarkkinaroolit, pelisäännöt ja asiakasta ohjaavat tekijät tarkasteluun

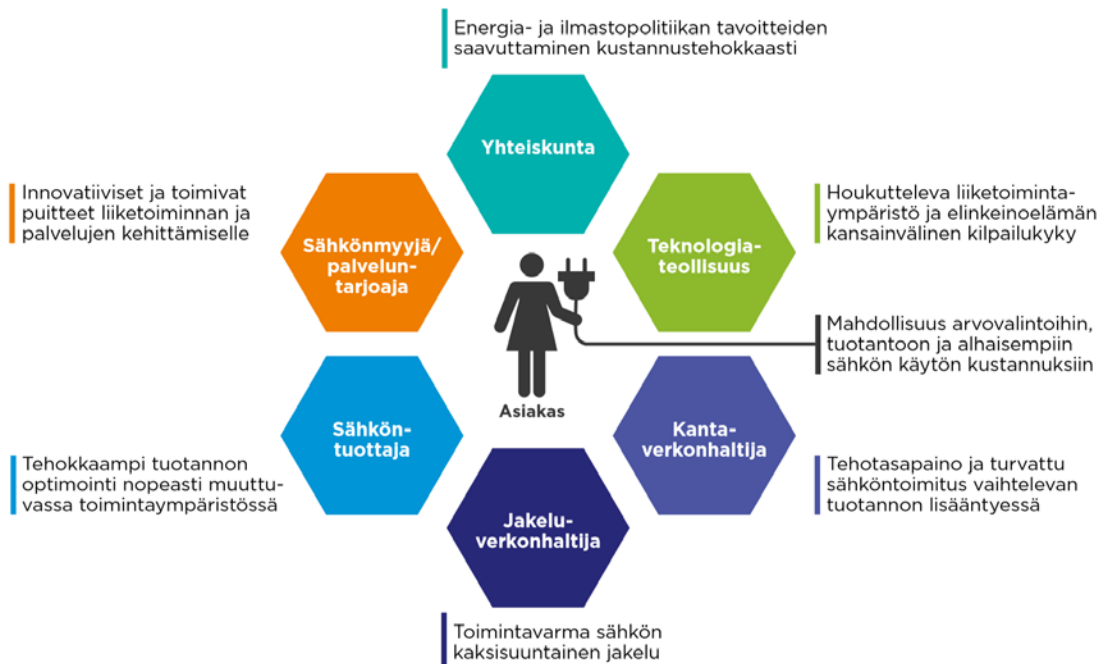

Älyverkkovisio

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Älykäs sähköjärjestelmä toimii kustannustehokkaana palvelualustana vastaamaan asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeisiin

Työryhmän keskeiset ehdotukset

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Puitteet älykkään ja asiakaskeskeisen sähköjärjestelmän rakentumiselle

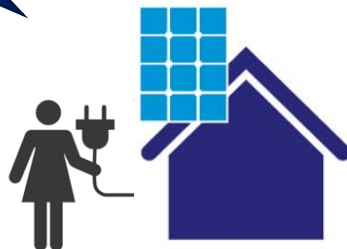

Selkeytetään sähkömarkkinaroolit ja -pelisäännöt

Luodaan riittävät tekniset edellytykset

Mahdollistetaan markkinaehtoiset kannusteet

Lisätään toimialarajat ylittävää yhteistyötä

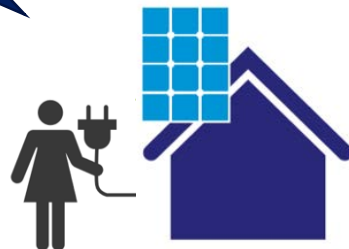
Puitteet älykkään ja asiakaskeskeisen sähköjärjestelmän rakentumiselle

Selkeytetään sähkömarkkinaroolit ja -pelisäännöt

Luodaan riittävät tekniset edellytykset

Mahdollistetaan markkinaehtoiset kannusteet

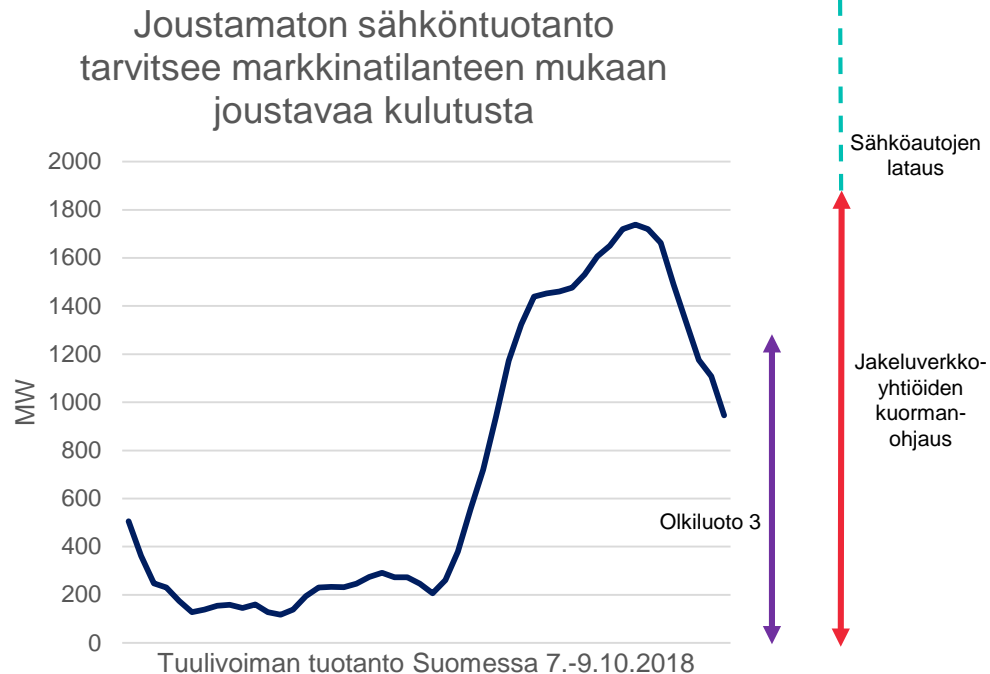

Lisätään toimialarajat ylittävää yhteistyötä

Kulutusjoustopalvelut ovat kilpailtua toimintaa

- Jakeluverkkoyhtiöiden kuormanohjauksesta luovutaan hallitusti ja siirrytään markkinaehtoiseen dynaamisempaan kulutuksenohjaukseen viimeistään 30.4.2021

Sähkövarastojen omistaminen ja käyttö

- Lähtökohtaisesti kilpailtua toimintaa
- Monipuolinen hyödyntäminen

Asiakaskeskeinen vähittäismarkkinamalli

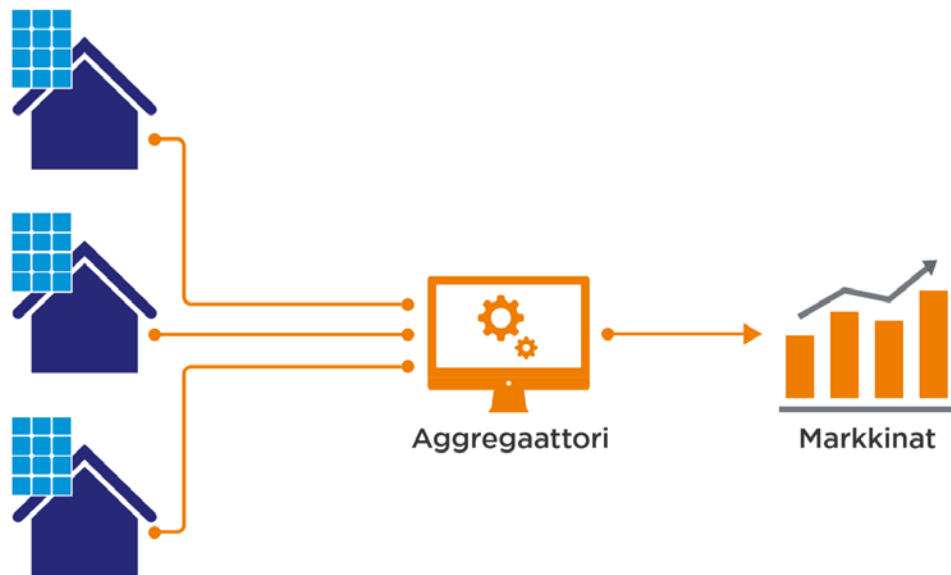
- **Sähkösiirron ja sähköenergian vapaaehtoinen yhteislaskutus mahdollistetaan kaikille asiakkaille ja sähkönmyyjille koko Suomessa**
  - Kokonaispalveluiden edistäminen
  - Yhdenmukaiset jakeluverkkoyhtiöiden toimintamallit sekä selkeät roolit ja vastuut
- **Yhteensopivuus muiden pohjoismaisten vähittäismarkkinamallien kanssa**

Uudet joustopalveluiden tarjoajat (aggregaattorit)

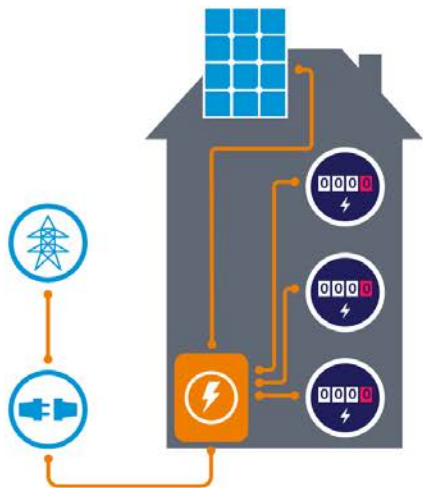
- Itsenäiset aggregaattorit voivat osallistua tasapuolisesti kaikille markkinapaikoille
- Asiakkaan etu
- Tasapuolinen ja selvä toimintaympäristö

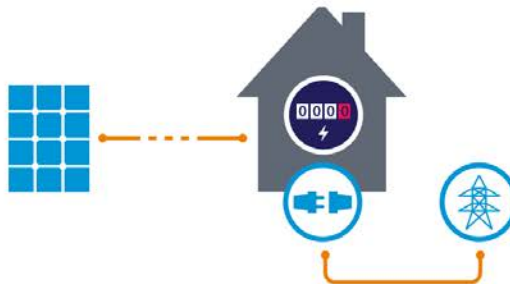
Mahdollistetaan erilaiset energiayhteisöt

Kiinteistön sisäinen energiayhteisö

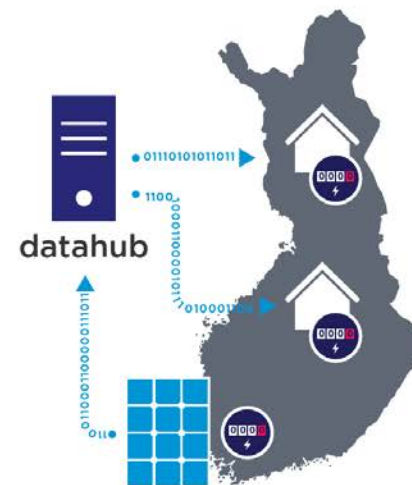

Kiinteistörajat ylittävä energiayhteisö

 = mittaus   = liittymispiste   = jakeluverkko

Hajautettu energiayhteisö

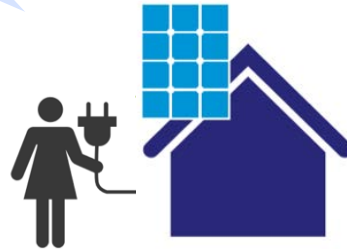
Puitteet älykkään ja asiakaskeskeisen sähköjärjestelmän rakentumiselle

Selkeytetään sähkömarkkinaroolit ja -pelisäännöt

Luodaan riittävät tekniset edellytykset

Mahdollistetaan markkinaehtoiset kannusteet

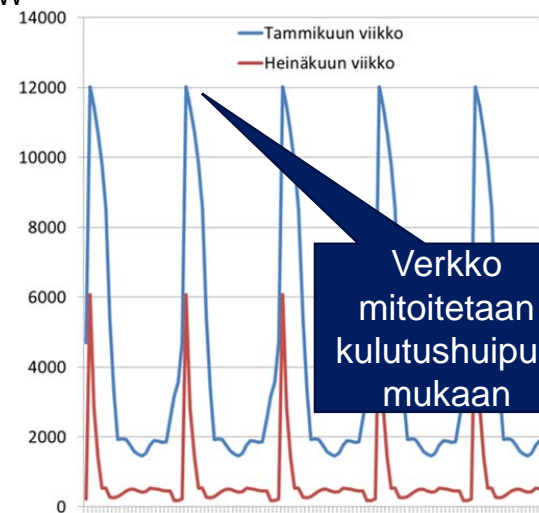
Lisätään toimialarajat ylittävää yhteistyötä

Asiakkaille lisää vaikutusmahdollisuuksia jakeluverkkomaksuunsa

- **Tehomaksu korvaamaan kiinteää perusmaksua**
  - Vaikutusmahdollisuudet
  - Toimitusvarmuus
  - Investoinnit
- **Siirtomaksurakenteiden harmonisoinnilla voidaan helpottaa asiakkaita ja palveluntarjoajia**
- **Aktiivinen, asiakaslähtöinen ja oikea-aikainen viestintä ja neuvonta**

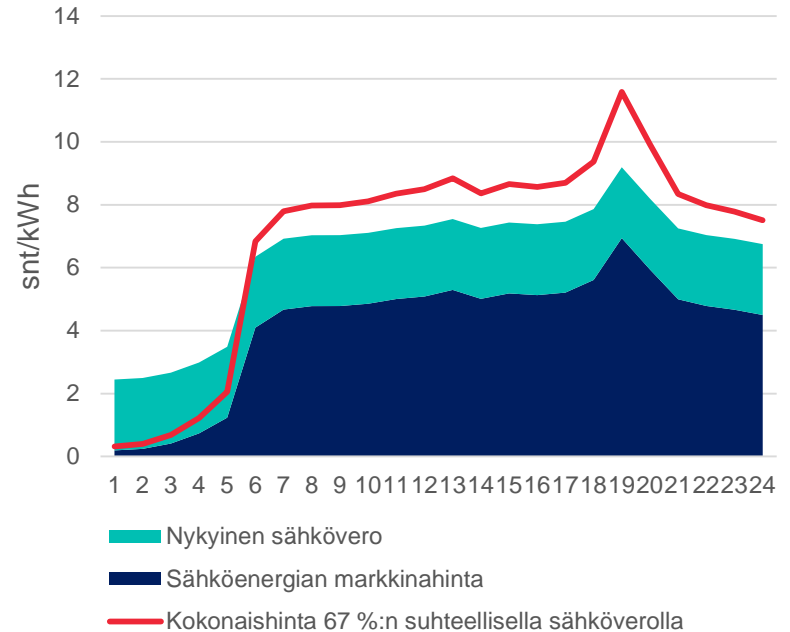
Sähkönkulutuskäyrä, pientalo varaavalla sähkölämmityksellä W (Energiavirasto)

Työryhmä ei kannata suhteellista sähköveroa – tehokkain kannustin joustoon tulee markkinoilta

- Eri sähkömarkkinapaikkojen hinnat ohjaavat tehokkaimmin sähkön kulutusta
- Suhteellinen sähkövero voimistaisi keinotekoisesti kulutuksen näkemää hintasignaalia → riski tehottomuudelle
- Ongelmia myös mm. tasapuolisuuden, valtion talouden ennustettavuuden, suojauskustannusten ja käytännön toteutuksen osalta

Esimerkki 15.10.2018, ei sisällä siirtomaksua eikä arvonlisäveroa

Sähkön varastoimisen tulee olla verotonta

Sähkön kahdenkertaisesta verotuksesta luovutaan

Sähkön varastoiminen akkuihin yleistyy nopeaan tahtiin varastointiteknologian kehittyessä. Joissakin tilanteissa tämä johtaa kaksinkertaiseen sähköveron perintään, kun verkosta ensin ladataan akkuja ja seuraavaksi taas puretaan sähköä akusta sähköverkon kautta loppukulutukseen.

Valtioneuvoston ilmoitus 25.5.2018

Joustoa tukeva verkkoyhtiöiden sääntely

- Tehokas jouston hyödyntäminen sähköverkkoyhtiöiden verkkotoiminnassa
- Jousto mahdollisimman moneen tarkoitukseen
- Esimerkkejä ja kokeiluja maailmalta

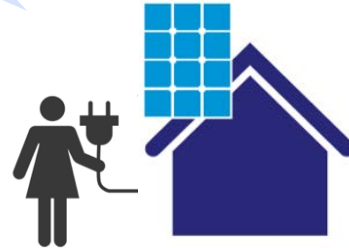
Puitteet älykkään ja asiakaskeskeisen sähköjärjestelmän rakentumiselle

Selkeytetään sähkömarkkinaroolit ja -pelisäännöt

Luodaan riittävät tekniset edellytykset

Mahdollistetaan markkinaehtoiset kannusteet

Lisätään toimialarajat ylittävää yhteistyötä

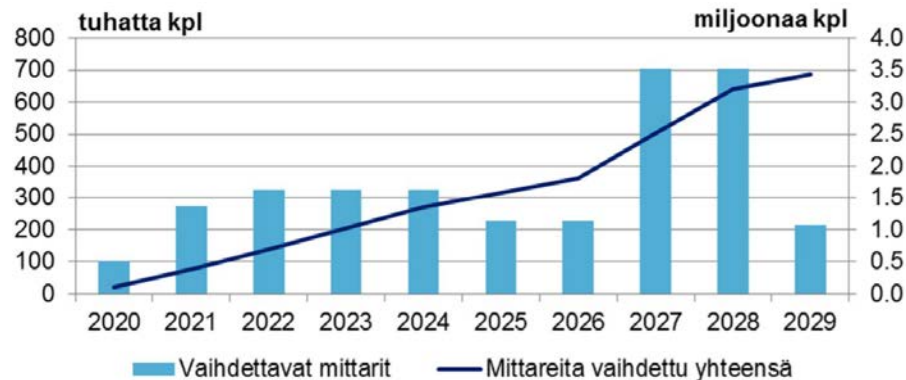
Seuraavan sukupolven älymittarit tukevat kulutusjoustoa ja reaaliaikaisempia sähkömarkkinoita

- **Asiakas saa uusilta mittareilta tietoa nykyistä enemmän ja useammin**
- **Mittarin rooli kulutusjoustossa:**
  - Kuormanohjaus tuo perustason joustopalvelut suurelle määrälle asiakkaita
  - Teknologia- ja palveluyritysten ratkaisut ovat monipuolisempia

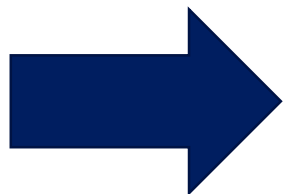
Mittareiden uusinta-aikataulu

Rakennussääntely

- Kulutusjousto ja älykästä sähköautojen latausta tukeva kustannustehokas rakennussääntely
- Tehon huomiointi suunnittelussa

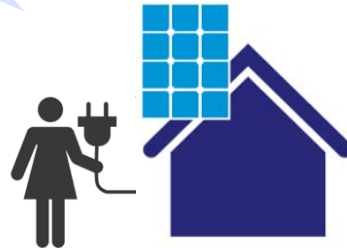
Puitteet älykkään ja asiakaskeskeisen sähköjärjestelmän rakentumiselle

Selkeytetään sähkömarkkinaroolit ja -pelisäännöt

Luodaan riittävät tekniset edellytykset

Mahdollistetaan markkinaehtoiset kannusteet

Lisätään toimialarajat ylittävää yhteistyötä

Älykkään sähköjärjestelmän kyberturvallisuudesta huolehdittava

- Etäohjattavien laitteiden kytkeytyminen sähköjärjestelmään tuo paitsi mahdollisuuksia myös uusia riskejä asiakkaille, markkinatoimijoille ja sähköjärjestelmälle
- Toimiala- ja organisaatorajat ylittävää yhteistyötä laajennetaan kyberturvallisuusriskeihin varautumiseksi

Energiajärjestelmien synergiat

- Eri energiajärjestelmien tulee tukea toisiaan markkinaehtoisesti:
Sähkö, lämpö, kaasu ja liikenne
- Mittaustietojen saatavuus asiakkaille

Ehdotusten vaikutukset

- **Vaikutukset riippuvat pitkälti asiakkaan kyvykkyydestä joustaa**
- **Ehdotukset vahvasti linkittyneitä, tulee tarkastella kokonaisuutena**

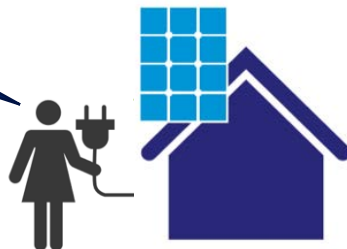
	K1	K2	M1	M2	L1	L2	T1&T2	T3&T4
	Kerrostalohuoneisto, ei sähkökiuasta	Pientalo, sähkökiuas, ei sähkölämmitystä	Maatilatalous, ei sähkölämmitystä	Maatilatalous, huonekohtainen sähkölämmitys	Pientalo, huonekohtainen sähkölämmitys	Pientalo, osittain varaava sähkölämmitys	Pienteollisuus	Keskisuuri teollisuus
Jakeluverkkoyhtiöiden kuormanohjauksesta luopuminen								
Seuraavan sukupolven älymittarit								
Tehopohjainen siirtohinnoittelu								
Energiayhteisöt								
Asiakaskeskeinen vähittäismarkkina- malli								
Aggregaattorit								
Joustoa tukeva verkkoyhtiöiden sääntely								
Siirtohinnoittelurakenteiden harmonisointi								

Lähde: Gaia 2018

Merkittäviä muutoksia asiakkaille

Viestintä ja neuvonta
erittäin tärkeää!

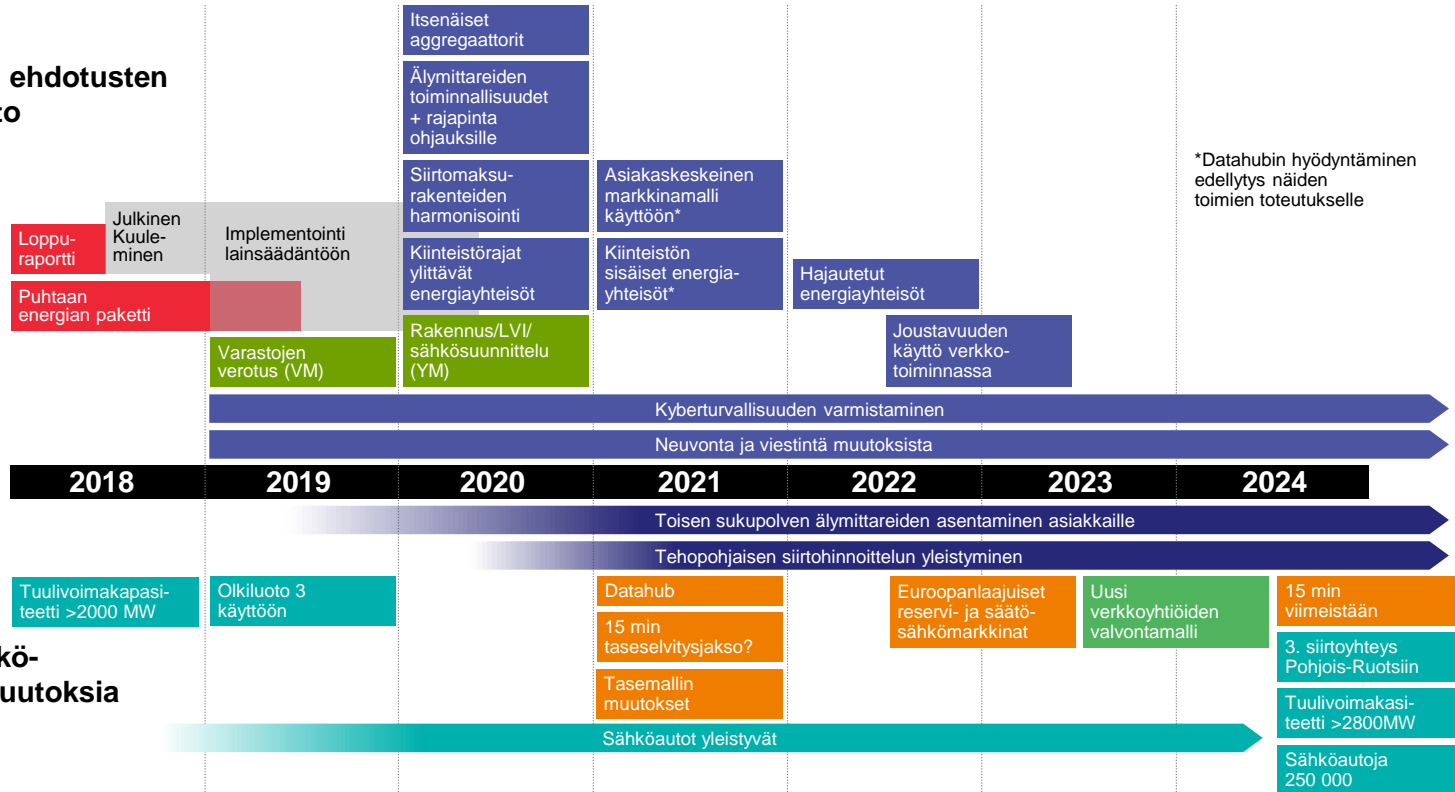
Tiekartta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työryhmän ehdotusten käyttöönotto

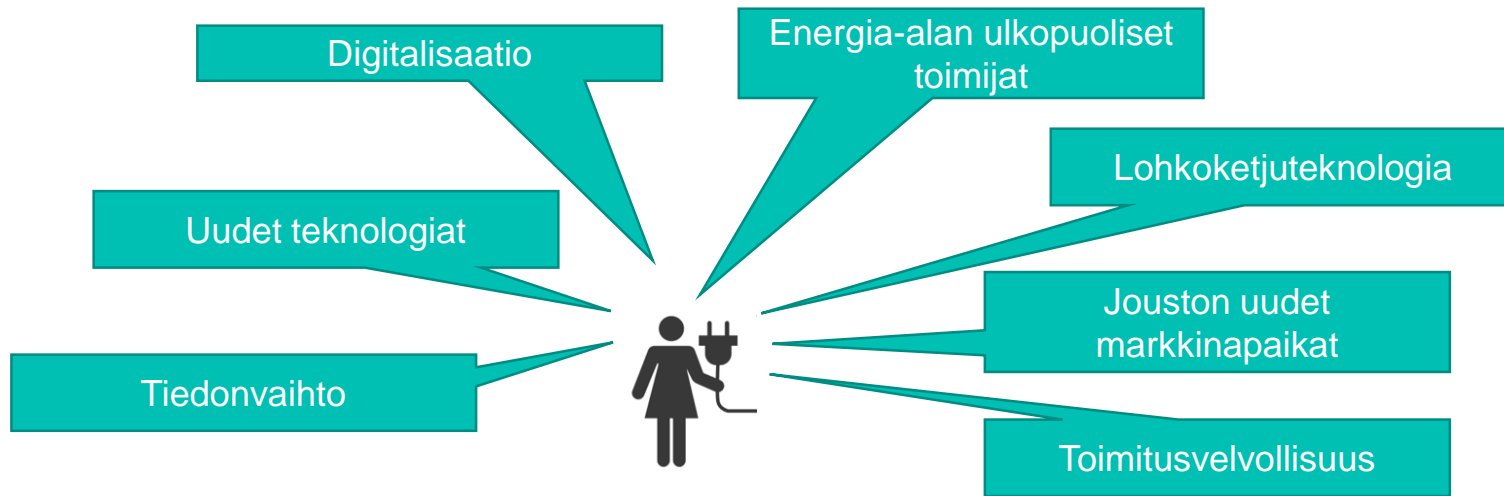

Yleisiä sähkömarkkinamuutoksia

Tulevaisuuden teemoja

Asiakkaita hyödyttävät uudet toimintatavat tulee mahdollistaa

Kiitos mielenkiinnostanne!

Yhteystiedot
tatu.pahkala@tem.fi